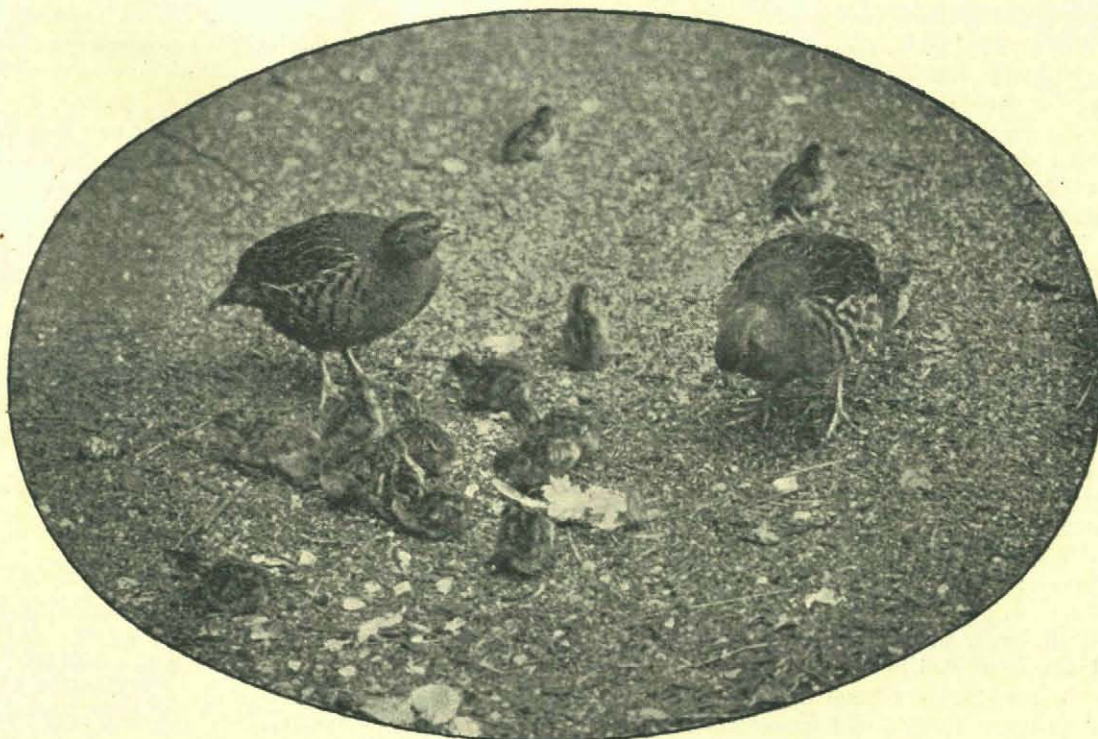

onbestoven), of de wettige bestuiver de mechaniek van de bloem, die wij uit den vorm en de kleur en door grasspriet-proeven konden opmaken, eens voor ons wilde laten spelen. Maar dat gebeurde niet; 't was al laat op den middag; om zoo iets te zien moet

men in de buurt wonen, dagen lang op den uitkijk liggen; ook dan nog moet het geluk willen dienen. En 't was ons al genoeg ter wille geweest met ons de rijke, heerlijke vondst te gunnen.

E. HEIMANS.

PATRIJZEN IN GEVANGENSCHAP.

Bijna geen jaar gaat er voorbij, dat men niet leest of hoort van kippen, die met patrijzenkuikens thuis kwamen, terwijl er van de oude patrijzen geen spoor was te ontdekken. Hoe zulke kippen er toe gekomen zijn, 't zij om de patrijzeneieren zelf uit te broeden, 't zij om de kuikens van de ouders af te nemen, is voor zoover ik ik weet onbekend. Ofschoon de gangbare meening schijnt te zijn, dat een kip legt in een patrijzennest en dan daarop gaat zitten broeden; mocht dit zoo zijn, dan moeten — met 't oog op den langeren tijd (24 dagen) die patrijzeneieren moeten bebroed worden — de patrijzeneieren al eenige dagen bebroed zijn; daar anders de kip met haar eigen eerder uitkomende kuikens 't nest zou verlaten.

Zoo gebeurde 't ook verleden jaar te Epe (G.) dat een boerenkip met een troepje patrijsjes thuishkwam; kip en kuikens werden in een ren gedaan; maar daar de gelukkige eigenaars geen tijd genoeg hadden, om aan de beestjes voldoende zorg te besteden, stierven er verscheidene. Toevallig hoorden we er van en op een goeden morgen werden de kuikentjes, die toen ongeveer drie weken oud waren, per fiets van Epe naar Harderwijk gebracht en daar in een omstreeks 20 M. lange, 1½ tot 3½ M. hooge en 1 tot 3 M. breede volière gedaan.

Ofschoon er bij aankomst nog een paar ziek waren en we geen kip of kunstmoeder hadden, om ze warm te houden, groeiden ze goed; ze waren spoedig zoo mak, dat ze uit de

hand kwamen eten. 't Was een aardig vreedzaam troepje, dat nooit vocht, zooals jonge fazanten zoo vaak doen.

In Januari echter begonnen ze te veranderen; zoo kalm en vredelievend ze vroeger waren, zoo onrustig en vechterig waren ze nu; vertoonde er zich iets, dat hun verdacht voor kwam, dan vloog de heele klucht, onder onrustig gekraai op; blijkbaar hadden ze 't voorjaar al in 't hoofd.

Daar de patrijzen in monogamie leven, besloten we de overcomplete vogels weg te geven, 't geen einde Mei ook geschied was¹⁾.

Toen mijn patrijzenpaar zich in 't ongestoord bezit van de volière bevond, werd 't spoedig weer doodmak en na eenige dagen begon de haan aan de hen 't hof te maken.

Om een geschikte nestgelegenheid te verschaffen, hadden we in een paar hoeken van de volière heideplaggen laten brengen, waarin de hen, nadat ze eerst deze nieuwigheid van alle kanten eens goed had opgenomen, een ei legde, in een kuiltje in den grond. Deze plaats was heel verstandig gekozen, nl. onder een glazen afdak, zoodat 't nest steeds droog bleef. Den dag hierop sloeg ze over, maar den derden dag was er een tweede ei bij 't eerste gelegd. Nu meende blijkbaar de haan, dat 't oogenblik gekomen was om voor een nest te zorgen; hij sleepte ijverig hooi, stroo, heitakjes

¹⁾ Een dezer paren heeft eveneens met succes gebroed, terwijl een ander paar alleen eieren heeft gehad, die echter niet in een nest werden gelegd.

en dergelijke in 't kuilje, dat er dan ook spoedig als een nest uitzag. De hen legde geregeld door, maar of er elken dag een ei bij kwam, konden we niet zien, daar de patrijzen zoo gauw de hen 't nest verlaten had, de eieren onder 't nestmateriaal verstopten. Toen 't broeden begonnen was, deden ze dit niet meer. Den 18^{den} Juni telden we 19 eieren en den 19^{den} begon de hen te broeden; niettegenstaande de muizen om en zelfs over haar heen liepen, liet ze zich niet van haar post verjagen.

Ofschoon men in Brehm¹⁾ als broedtijd 21 dagen vindt opgegeven, was er den 21sten dag nog niets aan de eieren te bemerken en pas den avond van den 23sten dag (11 Juli) hoorden we kuikens piepen²⁾. De patrijshaan, die zich met 't broedwerk volstrekt niet bemoeid had, zat toen vlak tegen de hen aan, om de uitkomende kuikens onder zich te nemen.

Den volgenden dag kwamen de ouders met hun kroost te voorschijn; 17 nietige beestjes krioiden om de ouden heen en genoten van de zonnewarmte. Nadat ze elk eenige miereneieren hadden 'gegeten, namen de ouders ze weer onder hun beschermende vleugels en brachten ze terug naar het nest.

De eerste dagen waren de kuikens van onder geel, van boven geel met zwartbruine strepen en oranje-bruine stippen aan den kop. Spoedig werd 't geel vuilgrijs en begonnen de kleuren in elkaar te loopen. Den vijfden dag begonnen de slagpennetjes uit te komen en toen ze twee weken oud waren, konden ze al de geheele volière doorvliegen; een week later waren ze geheel in de veeren en vaalbruin gekleurd met roestbruine strepen over de lengte der veeren.

Aardig was 't te zien, hoe zorgzaam de patrijzen voor hun jongen waren; dreigde er gevaar en vloog b.v. een kraai over den tuin, dan liet de haan een waarschuwend scherp „koerrr” hooren, waarop de heele klucht zich plat op den grond drukte of zich in de hei verschool, waar ze door hun beschermende kleur haast niet terug te vinden waren, terwijl de haan stokstijf met langgerekten hals op den uitkijk bleef staan. Was 't terrein weer veilig, dan kwam op een kakelend „uk uk uk” de heele troep weer te voorschijn.

Dat „uk uk uk” lieten ook de jongen al spoedig hooren, als ze elkaar wilden lokken.

Wanneer 't tijd was, om te gaan slapen liepen de ouden net zoolang om de jongen heen, tot ze hen allemaal bij elkaar hadden; was er een achterblijver, dan rustten ze niet voor deze ook bij de andere was.

Kwam er een hond in de nabijheid van de volière of durfde de zwarte lijster zich te dicht in de buurt van de kuikens te wagen, dan gingen de patrijzen daar uitdagend kraaiend met opgezette veeren en hangende vleugels op af, terwijl de jongen zich verborgen hadden.

In 't begin werden geen andere jonge patrijzen door de ouders bij hun troepje geduld; een paar maal deden we een vergeefsche poging de onder de kip uitbroede kuikens te doen opnemen, pas toen de jongen ongeveer een paar maanden waren, gelukte het.

We voerden de kuikens hoofdzakelijk met miereneieren; toen ze een week of drie waren, kregen ze bovendien wit vogeltjeszaad en spurriezaad, terwijl 't groenvoer bestond in slakroppen benevens gras en klaver, dat ze zelf uit in de volière gelegde zoden trokken.

Over 't algemeen groeiden de patrijzjes uitstekend en al waren er de eerste dagen een paar gestorven, waarvan een

¹⁾ Dr. P. G. Buekers: Onze vogels, geeft geen tijd op. Ook wordt ergens 20 dagen opgegeven.

²⁾ Ook patrijzeneieren die we dit jaar door een kip lieten uitbroeden kwamen pas den avond van den 23sten dag uit.

tengevolge van 't inslikken van een grasspriet, die 'theele darmkanaal verstopte. (Naar ik van een fazantenfokker hoorde is dit ook de oorzaak van den dood van menig fazantje). Toch zouden we een mooie vlucht hebben overgehouden, als we niet 't ongeluk hadden gehad, dat ze, toen ze 8 weken oud waren, alle ziek werden, tengevolge waarvan er nog verscheiden naar den patrijzenhemel verhuisden. Gelukkig is deze epidemie nu weer over, en zijn de patrijzen volwassen. Hanen en hennen zijn al zeer goed te onderscheiden, vooral aan de overdwarsgestreepte rugveeren, die bij de hanen van smaller dwarsbanden zijn voorzien dan bij de hennen. Oudere hanen kan men bovendien kennen aan den oranjekleurigen kop en 't zwarte schild onder den buik, terwijl men oude en jonge vogels kan onderscheiden aan de kleur der pooten, die bij de jonge geelachtig is en bij de oude meer een blauwachtigen tint heeft.

Met aandrang raad ik iedereen, die ruimte en tijd heeft aan, om deze aardige vogels eens te houden. Ongetwijfeld zal men er veel genoeg van beleven.

Harderwijk, Sept. '06.

J. F. W. NEEB, *Jur. Cand.*

WAT ER IN LONDEN VOOR EEN NATUURLIEFHEBBER TE ZIEN VALT.

III. De Londensche parken.

De toerist, die Londen bezoekt, richt onherroepelijk na korter of langer tijd zijn schreden naar één van de prachtige parken, eensdeels omdat deze terecht geroemd worden als één der schoonste bezienswaardigheden der Britsche hoofdstad, anderdeels omdat de troosteloze huizenwoestenij der metropolis iemand doet reikhalzen naar een stukje natuur. De bekendste en fraaiste (dezer „Londen”, zooals de Londenaar ze eigenaardig noemt, zijn Hyde Park, St. James Park en Regents Park. Over het algemeen is de aanblik van al deze wandelplaatsen geheel verschillend met dien van een Hollandsch wandelpark. Zij naderen meer het ideaal, door den Heer Jac. P. Thijssse wel eens verdedigd in het Handelsblad. Twee idees vormen den grondslag voor de plannen van den Engelschman bij het aanleggen van een park. Het ééne is: „Knoei zoo min mogelijk aan de bestaande natuur” en het andere: „Een park moet zooveel mogelijk gebruikt kunnen worden”.

Reeds een oppervlakkig bezoek aan Hyde Park b.v. leert de waarheid van bovengenoemde bewering. Zoodra de bezoeker door Marble Arch deze fraaie wandelplaats binnengetreden is, waant hij zich verplaatst in een soort van reusachtige villatuin. Links en rechts ziet hij zich omringd door onmetelijke grasvelden, doorsneden door wandelpaden en beplant met groote, zware boomen, waarvan vele al eeuwen oud moeten wezen.

Dit alles geeft al een landelijk karakter aan het park, en dit wordt nog versterkt, doordat de bezoeker in sommige gedeelten uitgebreide kudden schapen ziet grazen, gehoord door een herder, wiens fraaie colliës een verwoede charge maken op elken anderen hond, die het waagt de rust van het, aan hunne hoede toevertrouwde, wolvee te storen.

Op zeer practische manier zorgt de Engelschman er voor, dat iedereen zich het gemakkelijk maken kan in dit park. Vooreerst is elke wandelaar vrij, op alle grasvelden te loopen